

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 77.

V Ljubljani, v torek 7. aprila 1885.

Letnik XIII.

885—1885. *)

II.

Bili so nekteri, ki so priporočevali: Pri Metodovi tisočletnici nam ni treba verske strani povdarjati, sicer bomo razžalili tako imenovane pravoslavne, marveč povdarjati nam je le kulturni moment pri ti slavnosti, v tem namreč smo si vstočni in zatočni Slovani enih misel. Vsi, ki tako govoré, stavijo vero še le v drugo vrsto, prvo jim je jezik. Vendar pomislimo, kaj je navdajalo slavna brata, da sta zapustila svoj dom, da, zapustila vse, kar jima je bilo v tem svetu drago, in se podala v tujo deželo, kjer ju ni čakalo družega, nego trud in delo. Kaj je rekel umirajoči Ciril bratu Metodu: opominjam te, ne zapusti začetega dela. — Kaj je vzdržalo nadškofa Metoda, da ni opešal ali poguma zgubil pri svoji apostolski službi, ko so mu zapreke delali bogati tega sveta, prvaki v duhovskih službah in mogočni knezi? Ne tisti, ki začne, marveč tisti, ki do konca stanoviten ostane, ki se ne gane iz svojega mesta, dokler ga previdnost Božja ne pokliče drugam, ter je, ki zasluži naše spoštovanje in je vreden našega posnemanja. In tak je bil Metod skozi in skozi. Mi katoliški kristijani više cenimo apostoljskega misijonarja in nadškofa Metoda kakor učenega grškega meniha Metoda, ki je Slovanom pismeni jezik prinesel. To je menda tudi namen sv. cerkve, namen slavne okrožnice sedanjega sv. očeta, zato si prizadevajo pastirski list slavnih cerkvenih višepastirjev, ki pred vsem priporočajo vernim, naj visoko čislajo dar sv. cerkve, katero so po milosti Božji prejeli od slavnih Solunskih bratov.

Kakor Rastislav, knez moravski, sam ni slutil, kako velikanske zasluge za vse Slovanstvo si je pridobil, ko je poklical sveta brata za oznanovaleca sv. vere v svojo deželo, kajti njemu je bila merodajna le ožja politika, morda tako tudi slavna grška menih nista slutila, da sta s slovanskim pismenim jezikom postavila podlago duševni omiki vsega slovanskega

*) V zadnjem listu beri v 14. vrsti od spodaj papež Štefan III., naslednik Janezu VIII.

sveta. „Toda Bog blagoslovi delo pravičnega in še celó njegovi neprijatelji delajo njemu na korist.“

V življenji sv. bratov najdemo pa tudi prečitane besede, ki veljajo narodom in mogočnim tega sveta: „Iščite najprej božjega kraljestva in njegove resnice in vse drugo vam bode privrženo.“ — Svetopolk je bil pretkan politik, a v manjši meri krščanski kralj. Nadškofa Metoda je moral spoštovati, ker ga je narod v to silil, a dosti preglavic mu je napravil z omahljivostjo in lokavostjo; njegovega naslednika pa je naravnost iz dežele iztirjal, a tudi velike moravske države je bilo kmalo konec, zgodilo se je, kakor večkrat na svetu. Kraljestvo Božje je bilo enemu kraju vzeto in drugemu dano, a čez sto let je sv. cerkev v Panoniji lepše in čvrsteje rastla kakor poprej. Ko tako razmotrivamo knjige, ki nam govoré o starih časih, ne moremo si kaj, da bi jih ne primerjali s sedanjimi. Večkrat se nam vsiljuje nečimurno vprašanje: Kako bi bilo s Slovanstvom, ko bi Madjari ne bili prišli v Panonijo. Palacky ima naseljenje Madjarov za največo nesrečo, ktera je zadela slovanski svet od pamtiveka, kajti vsi prejšnji tlačitelji Slovanov: Sarmatje, Huni, Obri in Bolgari so se poslovanili ali med slovanskimi rodovi pomešali, a Madjari so se vrinili kakor zagojzda med južne in severne Slovane, premaganih rodov niso med-se jemali, marveč jih pokončali. Vse to je resnično, a zgodovina nas tudi uči, da so vsi slovanski rodovi med Labo in Odro zginili, t. j. ponemčili se, to bi se bilo brž kakor ne zgodilo tudi Slovanom v Panoniji, in germanizacija bi se bila komaj ustavila ob Karpatih in Erdeljski meji. Madjari so tudi leta in leta zadrževali silo turške vojske, da se ni dalje razlila po Evropi. — Kakor rečeno, taka vprašanja nimajo praktične vrednosti, sedaj, ko vidimo dovršena dejanja pred seboj, a iz preteklih časov je ključ za razumevanje sedanjosti, lahko rečemo: narodi so po božji previdnosti postali, to kar so, in so potrebni drug drugemu.

O modèrni šoli.

IV.

Sedaj pa pogledimo izgled in spoznali bomo, da se šoli ne godi slabo pod duhovnim nadzorstvom!

Dežela Württemberg je sprejela mnogo liberalnih načel, ali nadzorstvo v šolah je pustila večjidel v rokah duhovnikov. Kako spravljajo ti svoj posel? 24. decembra 1878 se je pisalo: Württemberg spada med one dežele, kjer je najboljša šolska omika. Od leta 1875/76 je bilo v 13. armadnem koru 5685 novakov; izmed teh ni bil ne jeden izmed njih brez šolske omike. Ali od pruskih 7200 novakov v 1. armadnem koru jih je bilo 9-86% brez šolske omike. „Magazin für Pädag.“ pravi: „Priatelji konservativnega šolstva lahko po vsi pravici na to deželo kažejo, da ni potrebno šolo od cerkve ločiti... Cerkev sovražni deklamatorji pa, ki pravijo, da je vpliv cerkve zadržek napredku šole, naj pogledajo v Württemberg in naj umolknejo. Ljudska šola ondi stoji v cvetu.“

In res, duhovnik je za fare po deželi, rekel bi, rojen nadzornik. Izobražen je in pozna krajne razmere, mnogokrat on edini v fari. Srce ima do ljudstva. Vsako uro lahko nadzoruje šolo. In ljudstvo ima zaupanje do njega. Mnogo več bi opravil duhovnik s svojo besedo, kot opravi sedaj država z vsem svojim pritiskom (Schulzwang).

Ali je duhovščina res tako nesposobna?

Še na eno očitjanje naj odgovorim. Duhovniki nimajo pedagogičnega znanja. Pedagogika! Kako skrivnostno jo marsikdo učiteljev izgovarja, kot bi bila ona pravi kamen modrih! Kako bi mogel tedaj duhovnik po tej umetni pedagogiški poti otroke učiti. Celó pa še učitelje nadzorovati!

Ali vse govorjenje o tako zvani „pedagogični učenosti“ je zgolj pretira. Res, da je v veliko korist onemu, ki se je naučil njenih pravil. Da bi pa brez njih ne mogel shajati, to je pa neopravičena trditve. Saj je ta vednost še mlada. Kakih sto let jo še le poznajo pod tem imenom. Vprašamo, ako je svet poprej tisočletja mogel izgojevati mla-

LISTEK.

Prior Faustus, usmiljen brat, zdravnik na Kranjskem.

(Dalje.)

Faustus, ki je zdaj 40 let star, se je naselil v Trstu ter je živel bolj za-se v tihem premišljevanji. Zraven je pa vendar domač zdravnik svojih dobrotnikov, bogate rodovine Kastvujakov. Tukaj ga je enkrat tudi obiskal P. provincijal.

Na spomlad leta 1818 je bil Faust poklican k bolnikom v Ljubljano. Bolniki, zlasti pa revni, so se kar gujetli okoli njega, katerim je zdaj zamogel tudi z denarjem pomagati, ki ga je v oporoki njemu nekdo volil.

7. junija je prejel pismo od svojega provincijala, v katerem mu naznanjuje, da zamore še dalje, če hoče, v pokoju ostati. Res je Faust v pokoju dalje ostal, ali čas je pa obrnil na študije magnetizma, katerega moči (zlasti zdravilne moči) je poskušal na sebi in drugih bolnikih.

21. januarja se je pa v Trstu novica razglasila: Faust je neko siroto, ki je bila slepa, ozdravil ter bil slavljen kot čudodelni zdravnik. Bil je zato mnogokrat za svet vprašan od zdravnikov in profesorjev. V zakristiji stolne cerkve sv. Justa je imel Faust svojo sobico, kjer je bolnike sprejemal in zdravil. Leta 1821 je podelil pomoč 9538 bolnikom.

Po tolikem opraviu je njegovo že tako bolešno telo (tehtalo je le 97 funtov) tako oslabelo, da je bil primoran 10. junija l. 1821 za stalni pokoj prositi. Spoznal je po nekem posebnem primerljeju božjo voljo, toraj se je brezskrbno za prihodnost taisti izročil.

14. maja leta 1822 dobil je Faust od provincijala pismo, z naročilom, naj se podá v Gorico ter v samostanu prevzame službo spirituala, toraj je tudi bolnikom moral odpovedati svojo daljno postrežbo.

18. maja je Faust dospel v Gorico ter prevzel vodstvo bolnišnice. Tu je hotel marsikaj zboljšati, ali nakopal si je s tem več sovražnikov. Z Dunaja je dospel dopis, kateri je veleval, da naj v bolnišnici vse pri starem ostane. Nadškof je bil Faustu na-

klonjen in z nadškofom je bila še velika stranka za Fausta.

19. avgusta l. 1822 bil je za Fausta najimennitniši dan. Množica bolnikov, poslanci mestne gosposke, dekret iz kresije, vse mu častita. Kresija pa in Gorica vložiti prošnjo, da bi ga ohranili med seboj. Pa tudi zasmeha in zaničevalnih pisem se ne manjka — na zadnje sovražnik zmaga. Faust dobí od provincijala pismo, dano 19. istega meseca, da ima iti v Trst, kar kresiji pismeno naznani; kresija mu pa pošlje lep pohvalni dekret.

Faust se poslovi s pobožnostjo na Sveti Gori od tega kraja; potem pri mil. nadškofu, sprejme častivno pesem in 31. avgusta je že v Trstu na svojem znanem stanji, pri dobrotnikih in bolnikih. Precej nadaljuje tudi skušnje z magnetizmom; neko Uršo Wolf ima 94 dni v ta namen.

Pri bolniku knezu Porciji na Opčini opazuje in občuduje lepo potrpežljivost, ktere se sam priučiti skuša, da zamore prestajati zopervanja in nadlegovanje nevošljivcev. Piše na Dunaj definitorju, da ne ostane več tukaj in ker ni odgovora, pošlje drugo pismo provincijalu in sedaj, 2. junija 1822, prejme z Dunaja povelje za obedienco v Gorico. — Med

dino brez posebne vednostne stroke „pedagogike“, pač ne more biti tako neogibno potrebna, da bi se brez nje ne dalo opraviti ničesa v šoli. Koristi vednosti pedagogiki gotovo ne odrekamo, praktična pa je bila vedno na svetu, t. j., imeli so vsi učenci več ali manj po zmožnosti in skušnji. Ali vsestransko izobraženemu duhovniku pač ne more očitati se: ti nisi zmožen za šolo, ker nimaš pedagogičnega znanja. Nekaj mu pomaga zdrav razum, nekaj jo je opazoval pri učencih, ker svoje študije ni zvršil s 16. letom, kakor nekateri učitelji; nekaj se je pa tedaj učil kot duhovnik „učenik“; ako pa sprevidi, da je treba še posebno poučiti se v pedagogiki, bo gotovo to storil z lahkoto. Toliko bi se mu pač smelo zaupati, da si lahko pridobi to znanje, ako se to od njega zahteva.

Zopet pogledite na skušnjo! Pojdite tje v kako gorsko vas; ondi nimajo učitelja. Kdo poučuje? Duhovnik, od katerega pravite, da se nikdar ni učil pedagogike. In vendar se vspehi navadno dadó merit z vspehi pedagogično izobraženih učiteljev, večidel pa jih prekosijo. Naj se le pogleda na tiste šole, v katerih duhovnik redno podučuje oprosteno drugih opravil. Nekateri modérni učitelji imajo besedo „pedagogika“ vedno na jeziku. Ali stopite v šolo in prepričajte se; vedli bodo otroci iz vseh strok kaj, brati in pravilno pisati pa na mnogih krajih ne. Nehoté se spomnim dogodka, ki sem ga bral pred kratkim, naj je že resničen ali ne, tega ni treba dokazovati, ali vendar drastično pokaže uspeh današnje prepedagogične šole. Bilo je nekje na Nemškem. Sinček priprostega kmetiča je hodil v šolo. Nekega dne prileti domu in v eni sapi pripoveduje, kaj vse so se učili v šoli: zakaj okna zmrzujejo od znotraj, ne od zunaj, zakaj toplomer pada in se vzdiguje, od kod je blisk; vse to smo se učili, kliče veselo deček. Oče pa je ostal resen, prinesel je škrlno ploščico in pisalo ter mu rekel: „Prodal sem danes na trgu duhan (v onem kraju ga menda mnogo raste); bilo ga je 17 centov, cent po 15 gld., koliko sem dobil zanj?“ In sinček je računil in računil ter je prišel do svote 1000 gld. Oče razjarjen vzame v roko ploščico ter račun z nevoljo prečrta; seže po šibo (kar tudi ni bilo pedagogično, ker vse to je zakrivila pedagogika učiteljeva) ter pravi: „Naj te —, ako mi še kdaj prideš na dan s svojim bliskom in toplomerom. Uči se računati in brati.“

Otrok je bil tepen po nedolžnem. Šola je kriva slabega pouka. Sploh pa v novi šoli o pedagogični modrosti ni mnogo govoriti, ako se ima slaboumen otrok učiti toliko predmetov, da jim še imen ne vé dati. „Vselej sem opazoval, je rekel enkrat prav izvrsten učenjak in šolski nadzornik, da otroci, ktere so duhovniki podučevali, so bili bolj temeljito podučeni, kakor tisti, ktere so učitelji podučevali. Ti so vedeli mnogo puhlih fraz in nepotrebnih reči ter bili — oholi, uni pak so bili praktični za življenje

tem se spomni Ljubljanska gubernija na Fausta in njegovo prošnjo za pokoj in ker je on v hudih boleznih za posvetovalca, dobí 24. julija l. 1823 od Tržaške gubernije dekret; to daje tudi upanje, dobí pokojnino.

Faust je star 48 let in 20. decembra razodene v pismu č. g. župniku v Šmartnem svojo misel se ondi stalno ustanoviti.

Faustovi zoprniki nagajajo in 26. januarja 1824. l. prejme on dekret, da ne dobi pokojnine; obrne se v Ljubljano na magistrat, da dá spričevanje čez njega in 12. februarja ponovi svojo prošnjo: v Ljubljani je preiskava in 6. aprila pride prošnja noter do cesarja, — in 22. maja je na Dunaji Faustu pokoj dovoljen. Sedaj pošlje Faustus prošnjo, da sme prebivati v Šmartnem, Ljubljanski guberniji, ktera z dnevom od 18. julija v to privoli. Faust obišče Šmarten, si ogleda kraj in 30. julija kupi zemljišče, plača ceno in za prepis naprosi gosposko. Faust je sedaj prost, sam svoj, vesel in že 21. avgusta zida sebi hišico — „Pušavo“. — 24. oktobra sprejme kresijsko dovoljenje, da je zdravnik v Šmartnem. 31. oktobra pri vpeljevanji mil. g. knezoškofa Anton Alojzija se pokaže zdravnik Faustus v vrsti klerikov očitno v Ljubljani.

Prior Faustus, že poprej na Kranjskem v dobrem imenu, je sedaj razglašen kot čudodelni zdravnik, vživa polno zaupanje pri bolnikih in 2. decembra ga najdemo že pri bolnem g. župniku Šubeljnu na Krki Dolenjski.

(Dalje prih.)

in — ponižni.“ S tem naj ne bode zaničevan pouk svetnih učiteljev, že znamo razločiti in vemo, da marsikteri izvrstno podučujejo, a zgornji izrek bodi le dokaz, da nikakor ni treba tako oholo zabavljati ter odrekati duhovnikom zmožnost za poduk in nadzorovanje.

Ali je nova šola prosta? Kako zelo se je klicalo nekdanj: šola naj je prosta. Odpravi naj se cerkveno hlapčevstvo. Prosti naj so učitelji, prosta šola, da se bo moglo šolstvo veselo razvijati!

Ta goreča želja mnogih se je vresničila. Prostost se je vsilila v šolo, pa kaka je ta prostost? Modérne postave so odpravile cerkven vpliv v šoli, ali šola je dobila družega gospodarja, strogejšega kot je bila cerkev. Lahkega jarma se je otesla šola, ali naložili so ji težjega; nastopil je strog birokratizem s svojimi paragrafi.

Učiteljski list „Die Volksschule“ je pisal 1877: „Komaj so se zdrobili okovi duhovskega nadzorstva in se je prikazala za prihodnost rumena zarja — prikoraka skozi zadnja vrata počasi birokratizem ter se šopiri v šolskih prostorih. Okovi birokratizma ovirajo ravno tako napredek v šoli, kot ga je oviral klerikalizem.“ Glejte, tako ima vsaka reč dve strani, solnčno in senčno in sedanja senčna ni manjša, kot je bila prej.

Kje je tako hvaljena prostost, kje napovedovan napredek? Še enkrat rečemo: Vsaka stvar ima dve strani. Zato pa tudi dostavljamo: Prejšnje šole so imele svoje prednosti in svoje napake in sedanja šola ima svoje prednosti in napake. Naj se skličejo poštenjaki in strokovnjaki v šolskih rečeh in naj po resnem posvetovanji obdržé kar je dobrega iz stare in nove šole, odbaenejo naj pa, kar je napačnega iz stare in nove šole in imeli bomo šolo popolno, in če ne popolne — človeškega ni nič popolnega — pa saj boljše, kakor kedaj do sedaj. Naj se država in cerkev porazumiti, tako bi nam bil tudi dose-danji liberalizem v korist, in obe: država in cerkev bote delali res za časni in večni blagor ljudstev.

F. R.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. aprila.

Notranje dežele.

Levičarski velikaši Schönerer, Knotz, Bareuther, Fürnkranz in še nekaj družih napravili so na Dunaji Bismarkov komers. Veselice se razun povabljenih ni smel noben drug vdeležiti. Govorili so in peli pesmi, ki so pač v Berlinu popolnoma umestne, nikakor pa ne na Dunaji in v družbi mož, ki sedé v državnem zboru. Knotz je na vso moč povdarjal, da avstrijski Nemci ne smejo nikdar pozabiti, da so sinovi slavnega nemškega debila. Med pesnimi so se pa posebno odlikovali: „Heil dir Germania“, „Wacht am Rhein“ in pa „Der Gott, der Eisen wachsen liess, der wollte keine Knechte!“ Taki-le so naši liberalni Nemci in voditelji! Res prave izdajice.

Kjer vse nori, dr. Hans Stigl v Kremsu vendar ne more pameten biti, zato je v naglici skup zbornal, kar se je ravno dalo še storiti, da je bila **Bismarkova** čast rešena. Po končani slovesnosti drugo jutro, poslali so Bismarku naslednji telegram: „Pri večeranju slavnostnem komersu slavili smo Vašo svetlost kot najduhovitejšega voditelja nemškega naroda, kot posredovatelja vojne zveze in kot bodočega ustanovitelja narodno-gospodarskega združenja obeh nemških cesarstev!! Castitka, ki smo jo Vam poslali, je izraz srčne ljubezni, zvestega spoštovanja in dolžne hvaležnosti (menda za 40 milijonov vojnih stroškov leta 1866 ali kali?) ter se je na komersu čitala in je bila z navdušenjem sprejeta. Bog naj končne njene besede izpolni in naj toplo srce Vaše svetlosti še dolgo let ohrani na slavo in moč nemškega naroda.“ Nihče več ne more tajiti, da nemški liberalni poslanci ne delajo za Bismarka! On jim je prvi, potem ni dolgo nič in na to še le Avstrija pride. Večkrat se je že povdarjala lepa lastnost avstrijskih narodov, da so edini, kedar je treba za puško prijeti nasproti zunanjemu sovražniku, če tudi so si sicer navadno nasikržen. Ne moremo si kaj, da v očigled brezvestnega in nezaslišanega postopanja naših velikomencev naravnost rečeno, nekoliko dvomimo o tej lepi lastnosti. Saj je iz vsake besede in iz vsakega koraka razvidno, kako da po Bismarku hrepené, kako da si vroče želé njegove železne roke!

Dunajski magistrat je s svojo trmo gledé tramvajskega društva in naprave novih prog popolnoma propadel. Vse višje sodnje odločile so se za tramvaj in sedaj se je ta pravica tudi na najvišjem mestu — pri najvišjem sodnem dvoru pripoznala. Zagrizenost je nekatere mestne očete na Dunaji tako zaslepila, da so se nadjali celó cesarskega namestnika barona Possingerja v kozji rog vgnati, ker se

je mož pravico pripoznavši za napravo nekaj novih tramvajskih prog potegnil. Vsak pameten je že takrat spoznal, da magistrat mora propasti, ko se je prva tožba zaradi kalenja posestva vložila, le Dunajski magistrat gnal je svojo trmo dalje, dokler da ni povsod sijajno — propadel. Tramvaj bo sedaj gradila, kar in kolikor se je bila namenila, magistrat bo pa gledal — z dolgim nosom.

Po **Dalmaciji** napravil je cesarjevič Rudolf posebno dober vtis s tem, da se je vseskozi posluževal hrvaškega jezika, kjer je odgovarjal na razne pozdrave, kteri so mu tudi od vseh strani v hrvaščini nasproti doneli. Edin Zadar skušal je svoje laško lice kazati, toda celó ondi cesarjevič Rudolf ni znil laške besede. S tem dokazom sočutja do Slovanov pridobil si je cesarjevič krasen biser v svoji bodoči vladarski kroni; neomejeno udanost in nevsahljivo ljubezen namreč, ktero vživa cesarski njegov oče Franc Jožef pri nas; podvojitj mu ji hočemo in neskaljeni ohraniti, dokler nam hoče svetiti luč življenja. Naj le velikonemci škilijo za Bismarkom, kolikor jim drago, mi ostanemo pri Francu Jožefu in Rudolfu, ki sta oba že dokazala, da imata srce za nas, Bismark pa le šibo.

Vnanje države.

Pisali smo pred nekaj dnevi, da se je na **Bolgarskem** sostavil poseben odbor, ki bo skrbel za vredno praznovanje tisočletnice sv. Metoda. Predsednik tistemu odboru je knez Aleksander sam. Veliki praznik bodo imeli na velikonočni ponedeljek, 6. aprila, po starem koledarju, po celi državi, ter se bo s službo božjo zjedini tudi narodna slovesnost. Prodajalnice in uradi bodo zaprti ostali. Največa slavnost bode pa v Preslavu, ki bode za vredno napravo dobil iz državne blagajnice 5000 frankov podpore. Kakor pripovedujejo, je sv. Metod ondi vladarja in njegovo družino krstil. Da se spomin na tisočletnico tudi poznejim rodovom ohrani, položil se bode v Preslavu temeljni kamen za stavbo cerkve sv. apostoloma posvečene. Dalje se bode osnovala v vsakem okrožji knjižnica sv. Cirilu in Metodu na čast, v kateri se bodo nabirale knjige za učitelje in učenice. V ta namen dobilo bo vsako okrožje od države po 200 frankov podpore. Življenjepisi sv. apostolov tiskal se bode v 20.000 iztisih, kteri se bodo brezplačno med narod razdelili. Govori, deklamacija, govornjena pri slovesnosti, zbiral se bodo in tiskale, potem pa prodajale. Kar se bode utržilo za nje, obrnilo se bode za dobrodelne namene. Podobe sv. apostolov obesile se bodo po vseh bolgarskih šolah, po vrh tega bodo pa še povsod pred vsako šolo ob pričujočnosti duhovščine, učiteljev in učenec vsadili po 12 dreves; vlada sama napravi pa dve ustanovi sv. Cirila in Metoda, eno za duhovnike, drugo za filologe. Gledé slovesnosti same, je določeno, da bode trajala tri dni 6., 7. in 8. aprila ter se bode pričela z vigilijo trajajočo celo noč od 5. do 6. aprila. Na 6. aprila po slovesni službi božji napravili bodo spreved iz cerkve proti hiši sobranja, katerega se bodo vsi uradniki, častniki in drugi odličnjaki vdeležili. V dvorani za sobranje zapela se bode „zahvaljena pesen“, potem bodeta pa govorila knez in pa delegat eksarhov. Opoludne bo velikansk banket, zvečer pa sijajna razsvetljava mesta po izrečnem naročilu kneževem. Na 7. aprila se bodo radovali vojaki, ki imajo pred knezom veliko parado, po tisti pa izvanredno kosilo. Ravno tistega dne napravila se bode dijakom klasične gimnazije v Sofiji posebna slavnost, za katero je vlada že 2000 frankov odštela. Zvečer bodo v sobranji napravili velik koncert in bo na 8. aprila slovesnost zaključena z literarno soarejo. Slovesnosti vdeležila se bode cela Bolgarija in iztočna Rumelija in sta iz vsakega sela, kjer je več nego 500 prebivalcev, po dva zastopnika v Sofijo na slovesnost povabljeni. Kakor je iz tega razvidno, se bodo Bolgari v smislu cerkvenonarodnem po svoji moči med vsemi Slovani primeroma najbolj odlikovali. Kako veselo, naj bili bi Bolgari katoliki! Bog jih razsvetli!

Associazione dei contadini (kmetijsko društvo) imenuje se najmlajše toda najkrepkeje društvo na **Laškem**, ki si je dalo nalogo propadajočega kmeta pogube rešiti, ktera mu preti po silno nizki ceni njegovih pridelkov. Kakor povsod po Evropi, kjer se ljudje s poljedelstvom pečajo, tudi na Laškem kmetija silno peša. Povsod se čuje obupno zdihovanje kmeta trpina, tako na Nemškem, kakor na Francoskem, po Avstriji, kakor po Ogerskem, toda v tolikošni meri, kakor ravno po Laškem, pa tega ni nikjer. V Mantovi, združili so se toraj kmetje, da si pomagajo, kolikor mogoče — sami, ker jim nihče drug neče pomagati. Pol leta je komaj od tedaj preteklo, ko so si prvi možje v tisti kmetijski zadruzi v roke segli in dandanes šteje že več nego deset tisoč udov. Od Mantove se je razširila urnemu plamenu podobna po vsej gorenji Italiji; razprostila so je tudi po srednji in je sedaj že okoli Rima vse kviško. Kmetje so po vsem nezadovoljni in pred vsem zahtevajo zboljšanja cen svojim pridelkom. Načelniki posamičnih skupin določili so po dogovoru 1. aprila za dan, po katerem morali bi velikoposelniki ceno žita zboljšati. Vlada je v tem videla pritisek in je kolovodje kmetijske zadruge, oziroma načelnike njene poloviti in zapreti dala. Nagnali so jih iz cele gorenje Italije v Mantovi skupaj. Kmetje so pa komaj to zvedeli, in so se kakor na komando vsi h krati dvignili po Mantovanski okolici. Na cvetno soboto

je bilo zvečer, ko je vsak svojo zarujavelo puško na rame zadel in šel v zadruho, ktera je pol ure na tisoče glav narastla. Le-ta tolpa vriščala je potem celo noč po deželi, pustošila vse, kar ji je prišlo pod roko. Vinsko trto vničevali so porezovaje taisto, hiše, pode in druga gospodarska poslopja jeli so požigati. Najhuje je vriščalo okoli Ostigle blizo Mantove. Ondi so napadli svojega župana, ker se je drznil v Mantovo po pomoč poslati, in so mu hišo nad glavo zažgali. Komaj, komaj, da je rešil svoje in svojih življenje. Proti jutru še le dospela je iz Mantove pomoč v vojakih-konjikih, ki so uporne kmete polovili in zaprli. Dve sto in šestdeset odgnali so jih v Mantovo, pa jih bodo še več, kajti revolucija razširila se je po bliskovo po celi deželi.

Pisali smo nedavno, da slovenski narod gine od leta do leta vsled nezmerne žganjepitja, kar se je bilo posebno letos pokazalo pri vojaškem naboru na Gorenjskem. Tako pa ni samo pri nas, temveč tudi velika Rusija trpi na tej bolezni. Tudi Rusov je od leta do leta število za vojsko vgodnih manjše in tudi ondi ima to hiranje deloma svoj vzrok v „vutki“ (šnopsu), še več pa v prezigodnji ženitvi. Mladiči, ki so se komaj dobro za ušesi posušili, zbirajo si že družice življenja, vsled čegar narodova telesna jakost tudi od leta do leta gine. Lansko leto se je po celi Rusiji število mladencev za vojsko ugodnih zmanjšalo memo predlanskih za 30.000. Drintrideset odstotkov od teh je bilo oženjenih, ki so še le prvokrat pred naborno komisijo stopili. Tega pri nas sicer nij a peklena vodka, vodka! Ta bo slovenski narod ugonobila, če nikakor noče za časa spregledati.

Na *Francoskem* skušajo novo ministerstvo sestaviti, kar se jim pa noče tako lahko posrečiti, kakor so si to mislili. Sedaj so se jim še le oči odprle, da so Ferryja po nepotrebnem in iz preneglenja odpustili. Dva moža, ki sta imela nalogo novo ministerstvo sestaviti, odpovedala sta se tej časti, za ktero se v Avstriji nekteri levičarji že toliko let brezuspešno pulijo. Da se v Parizu vsak tako boji nov kabinet sestavljati, ima svoj vzrok v kamori, ktera je silno trmoglava v mnogo strank razcepljena, kar Francozom ne bo nič dobrega prineslo. „Journal des Debats“ sam toži, da taka razcepljena politika ne velja in da Francozi nimajo družega od nje, kakor škoda. Da, škoda je že toliko, ki jo je strankarstvo napravilo, da jo na prvi pogled še nihče dostojno oceniti ne zna. Le v Tonkin se je treba ozreti in takoj se bode resničnost navedenega popolnoma dokazala. V Tonkinu se ravno Francozje lové, da ni nikamor. Ni še davno, ko smo poročali, da so bili tepeni in da so se morali iz Langsona umakniti proti Hanoju, kjer je general Negrier rekel, da se misli vtrditi in sedaj se pa čuje, da bi bili Kitajci pripravljeni s Francozi mir skleniti v tistem smislu, kakor pred poslednjimi najnovejšimi zmagami svojih vojakov. Kaj je toraj to? nič družega, kakor to, da se Kitajci vendar-le Francozov bojé. Le-tem so pa vsled razrite strankarske politike roke popolnoma zvezane in vsled tega tudi prave podpore ne dobé. Še čuda, da so pri tako pičlih močeh tolikanj napravili, kolikor ravno so. Ko bi bile stranke doma edine, bi bili vspehi v Tonkinu vsi drugačni in doma bi se jim ne bilo treba s sestavo kabineta truditi.

Med *Angleži* in *Rusi* se napetost vedno bolj zmanjšaje, iz vzrokov, ki smo jih že večkrat navedli, ker namreč nobena stranka za boj pripravljena ni! Ruski cesar sam izrekel je javno v neki družbi, da mu ni kinalo kaka reč tako pri sreci, kakor mir z Angleži. Naj po Londonu še tako ropotajo s sabljami in s peresi praskajo, konec tega vsega ne more drugačen biti, nego — mir! Do tega prepričanja prišli so pa menda že tudi v Londonu, kajti že se po raznih listih bere, da se je politično vreme v Aziji zjasnilo in je času in razmeram vgodno postalo. Celó angleška kraljica, ki je še nedavno zapovedala mobilizacijo na Angleškem in v Indiji, prepričala se je, da tiste treba ne bo, kajti odgovor, ki so ga iz Petrograda na svoje diplomatsko pisanje dobili, je tako vgoden in tako jasno in določno o potrebi miru govori, da se o njegovi resničnosti prav nič dvomiti ne dá. Zarad tega se je pa kraljica Viktorija tudi že na popotovanje podala, česar bi prav izvestno ne bila storila, ako bi se bilo vojske bati.

Izvirni dopisi.

Iz Škofje Loke, 6. aprila. Čudil se boš, dragi „Slovenec“, da iz Škofje Loke ne dobiš že toliko časa nobenega dopisa. Pa vedi, da tej pomanjkljivosti pri nas je ravno isti vzrok, kakor v Mariborski okolici. Nič se tako zanimivega namreč ne zgodi, da bi se lahko v javnem listu razpravljalo. Kakih pretepov, ali nočne ulične nerednosti, pa veleocenjeni „Slovenec“ ne maraš. Saj naši nasprotniki tako že veliko madežev dobé nad nami, po čemu bi se še sami grdili in v javnost nosili dogodke, za ktere je najbolje, da se čem prej tem bolje, pozabijo. Tako tedaj tvojih dopisnikov jeden že dolgo časa ni prijel za pero, da bi ti poslal „par vrstic“ in to za-

voljo pomanjkanja pripravne tvarine. Saj, kaj pa hoče iz Škofje Loke tudi poročati. Pomisli le sedanjí naš položaj in zraven še naše vedenje! Pretekla je sedaj triletna doba našemu mestnemu občinstvu. Novi župan in novi mestni in občinski odbor se ima izbrati že prihodnji teden in ta naj skrbi zopet tri leta za blagor mesta in občine. Človek bi gotovo pričakoval, da sedaj, ko so mestne volitve pred durmi, bo gotovo vse polno reklamacij, agitiranja na vse pretege, sploh duhovi razburjeni, da malo kdaj tako. Saj neki gospod, ki je že več enakih volitev doživel, rekel mi je enkrat: „Povem vam, tako je bilo hudo pri volitvah, da se prijatelji, ki smo se v eni in isti gostilni skupno se velikrat pri eni mizi zabavali, takrat štirinajst dni pred in štirinajst dni po volitvi niti pogledali nismo.“

In sedaj pri nas? O kakih reklamacijah ni skoraj nič znanega. Le gg. nadučitelji tukajšnje deške šole so se pritožili, zakaj da niso v volilnih polah zapisani. Občinska postava dovoljuje le vodji štirirazredne šole voliti, ne pa tudi njegovim tovarišem. Pa gg. učitelji dobili so točko neke druge postave, ki za-nje govori. Dotična zadeva prišla je pred sodišče okrajnega glavarja in ta se je potegnil za gg. učitelje. Tako so sedaj prvič tukajšnji učitelji dobili za letošnje velikonočne politične pirhe volilno pravico. Malo, kaj ne, pa vendar nekaj! To je menda edina reklamacija, vsaj kolikor je meni znano, in da se je ta vršila dostojno in popolnoma mirnim potom, nam že svedoči jo mirni in izobraženi možje.

O kaki agitaciji pa ni ne duha ne sluha, k večjemu če se pri kozarcu vina v kakem javnem prostoru pri pomanjkanju družega govorjenja rado vedno poprašuje: „kteri bo neki novi župan?“ Sedanjí namreč se je že večkrat izrazil, da take časti in tolike odgovornosti ne more več sprejeti. No, če tudi on ne bo več predsedoval mestnemu svetu, bo gotovo izvrstna podpora novemu županu, kajti v dolgi dobi 12 let, od kar že g. Blaž Mohar županuje, si je gotovo nabral obilno vednosti in skusenosti v občinskih zadevah.

Komaj teden dni je še do volitve, in glejte, še mož nimamo odbranih, ktere bi postavili za kandidate. Ali je Ločanom vse jedno, kdo naj bo izvoljen za odbornika, naj bo župan Peter ali Pavel, ali pa jeden družemu toliko zaupajo, da bo vsaki volilec volil le najboljšo možje. Iz vsega pa sprevidiš, dragi „Slovenec“, da smo Ločanje zelo mirni ljudje, ker nas še volitve, ki se le enkrat vršé v treh letih, ne spravijo iz navadnega tira. Ko bi se le mir v nočnih urah toliko ne kalil, pa bi bili v tem obziru popolno zadovoljni. Zato pa se zanašamo na novega župana, da bo ojstreje postopal proti tistim, kteri noči nočejo obrniti v to, v kar je namenjena — v počitek.

Iz Krškega, 31. marca. Pri vseh sitnostih in neprilikah, ki jih je imel naš priljubljeni glediščni vodja pri Krških gospodih in damah, se mu je naposled vendar le posrečilo na oder spraviti dve jako šaljivi igri: „Blaznica v prvem nadstropji“ in „Garibaldi“. Pogrešali smo že dalj časa gledališčnih predstav in sinoči smo se radovoljno vdeležili te po vsem nedolžne veselice. Ta večer so nas tudi počastili s svojim prihodom nekteri „Sevničanje“, med njimi tamošnji vrli župan g. Veršec, g. sodnijski pristav Levec, tržan g. Medic, več gospá itd. Iz Brežic sta pa prišla gg. Mešiček in Šetinec. Videti je bilo, da večini udov „Bralnega društva“ najbolje ugajajo smešne predstave, ker prišli so skoro do malega vsi. Oder, kakor vse drugo je bilo prav okusno vrejeno in vse se je zvršilo s posebno povoljnim vspehom.

V prvi igri: „Blaznica v prvem nadstropji“ so se nam razun že od popred znanih in priljubljenih oseb še posebno prikupile dve novi moči. Zdravnik Jaroslav (g. V.), impozantna osoba na odru, je s svojim finim obnašanjem pokazal, da je tacim nalogam popolnoma kos. Njegovega prijatelja (g. K.) smo radi poslušali, ker se je kot tak nam odkril v celi svoji neprisljeni naravi. Največ pozornosti je zopet na-se obračal zdravnikov sluga Ivan (g. P.), naš občeznani komik. Vsaka druga stopinja zdravnikovega sluge je med poslušalci provzročila obilo smeha. Pri zdravnikovi ženi Olgi (g. M.) smo prvičkrat občudovali njeno veliko nadarjenost za gledališčne igrokaze. Njeno lepo in dostojno obnašanje, kakor tudi čisto izgovarjanje in naglasenje v mili slovenščini je bilo vsem zelo všeč. Ravno tako je pokazala Olgina hišina (gospa K.) večeraj prvičkrat svoje zmognosti za oder. Obe ste svoji nalogi zvršili z najboljšim vspehom.

V drugi igri: „Garibaldi“ so tudi nastopili večidel stari igralci, razun meščana g. J. Vaški šolnik Ribič (g. F.), poznat že od nekdanj kot izboren igralec, je starega vaškega učitelja tako izvrstno predstavljal, da si boljšega misliti ne moremo. Njegova soproga Marija (gospa Š.) je v vsem svojem kretanju kot hišna gospodinja in skrbna mati za edino svoje dete umela oči vseh poslušalcev na-se obračati. Njen prijazen in neprisljen smeh, kjer ga je bilo treba, je vsem prav dobro dopadal. Ribičeva hči Roza (gospa M. iz Leskovca) se je s svojim ljubeznjivim obnašanjem h krati prikupila nam vsem. A njen ženin Edmund (g. R.) je bil to pot nekako neroden in nasproti svoji bodoči nevesti premalo ljubeznjiv. Oče Edmundov, kupec Zelnik (g. J.), čisto nova prikazen na Krškem gledališčnem odru, je mojstersko zastopal imenitnega italijanskega „revolucionarja“ Garibalija. Pri vseh igralcih smo tedaj opazili, da so se marljivo in vestno pripravljali in želimo, da bi nas kmalo po „velikinoči“ — in če ne ti, pa vsaj druge moči — blagovolili razveseliti.

Da pa komu ne storim kakšne krivice, naj še pohvalim g. šepetalca, ki je večkrat marsikterega igralca iz zadrege rešil.

Zdaj moram pa še nekaj omeniti. Čudno je pri nas v Krškem, da vidimo pri gledališčnih igrah le vedno isto osebo. Jaz mislim, da se od teh vendar ne more zahtevati vedne tlake. Pomislimo, da to stane mnogo truda, zgube časa in tudi stroškov, n. pr. za obleko. Če brez razlike stanov ne bomo vsi sodelovali, bomo pač malo zabavnih večerov, malo predstav imeli, ker to brez vzajemnosti sodelovanja mogoče ni. Naj tega nikdo nima za preponiževalno; zakaj neki, če je igra poštena? Saj tudi pri dvorih igrajo osebe iz najviših stanov. Toraj Krški prebivalci malo več sloge in požrtvovalnosti in lahko si bomo napravljali mnogo zabavnih večerov.

Vidok.

Domače novice.

(Volilni shod) za občinske volitve bil je na veliko nedeljo in na velikonočen ponedeljek v Čitalnici. V tretjem razredu postavili so za kandidate dose danje gospode odbornike. Namesto dr. Derča, ki se je odpovedal odborništvu, postavljen je bil g. Franc Trtnik posestnik in meščan Ljubljanski. namesto g. Horaka ki se je zbog starosti vsakemu odborništvu odpovedal, pa g. Franc Majer, zlatoklep. V drugem volilnem razredu je poleg dosedanjih odbornikov g. računskega svetnika Bajerja in župana g. Grassellija postavljen še c. k. stavbeni svetnik g. Potočnik in pa c. kr. gimn. profesor g. Tomaž Zupan. Volilni shod za prvi razred bo na belo nedeljo.

(Imenovanja.) Sodniški pristav gosp. Josip Brunar v Beljaku imenovan je za c. kr. okrajnega sodnika v Kaplji. Sodnijski pristav g. Jakob Munda, službovajoč pri c. kr. deželni sodnji v Ljubljani, postal je c. kr. okrajni sodnik v Marbegu (Mahrenberg).

(Katoliška družba) praznovala je včeraj dan smrti sv. Metoda na jako slovesen način v Trnovem. Č. g. župnik Karun čital je škofov list, peto sveto mašo z asistenco imel je pa preč. g. prošt. dr. Jarc.

(Deželno gledišče) prevzel bo za bodočo sezono vodja Emanuel Westen, ravnatelj gledišča v Francovih kopelih.

(Vreme) je že prav aprilovo postalo. Komaj toliko nam je prizaneslo, da so se v soboto procesije lepo vršile v redu in pa v nedeljo zjutraj ona pri novi cerkvi Jezusovega Srca, potem je pa takoj že v nedeljo popoldne rositi začelo. Včeraj je po malem deževalo, danes pa celi dan kar pošteno lije.

(Pomanjkanje duhovnov) je posebno občutljivo postalo po našem Primorju. Da bi se temu odpomagalo, naročil je škof Glavina svojim bogoslovcem četrtoletnikom, da naj nekoliko pohitijo s študijami, kar se je tudi zgodilo. Vsled tega so bili v Trstu posvečeni za mašnike na 27. marca sledeči gospodje četrtoletniki: Bekar Josip iz Sežane, Fonda Franc iz Kopra, Pipan Janez iz Škrbine, Sila Franc iz Povirja, Ščulac Anton iz Žminja v Istri, in Zarotti Lovrenc iz Pirana. Nove maše so imeli deloma včeraj, deloma jih bodo pa peli na belo nedeljo.

(Gosp. Povše) odpovedal se je zarad bolehnosti deželnemu poslanstvu na Goriškem. Gosp. Povše je bil poslanec velikoposestva.

(*Is Postojne*) se nam poroča, da se je včeraj, v ponedeljek, obhajal tisočletni spomin smrti sv. Metoda kaj slovesno. Veliko duhovno opravilo opravljal je preč. gospod dekan Hofstetter, ljudstvo poslušalo je izborni pastirski list knezo-vladike z živim zanimanjem; glavne dele daritve najsvetejše oznanoval je mogočni grom topičev iz „Soviča“. Streljati je zaukazal gosp. nadžupan M. Vičič, ter pokazal s tem, da razume trud bratov Solunskih za naše pradede in nas, a Postojna verno in narodno svoje lice.

(*Vrhniska Čitalnica*) priredi v nedeljo 12. aprila zabavo, s sledečim sporedom: 1. „Oproščenijetnik“, šaloigra v 1 dejanji. — 2. Petje. — 3. Ples. — Vstopnina za ude prosta, za neude 30 kr., vendar se radodarnosti meje ne stavijo. — Začetek ob 8. uri zvečer.

(*Notarsko mesto*) v Trstu namesto ranjcega dr. Cronnesta je razpisano. Prošnje se imajo podajati pri Tržaški notarijski kamori v obroku 6 tednov. C. kr. vlada naj bi ne potrdila nobenega, kateri ni popolnoma zmožen slovenščine v govoru in pisavi, ker velika krivica se godi Slovincem, zaradi tega, ker ondi ni nobenega notarja, ki bi delal slovenska pisma. Imajo sicer enega notarja, ki je zmožen slovenščine; toda prav težko, ali skoraj nemogoče je, pri njem doseči, da spiše kaj slovenskega. — Ondi je treba notarja, ki bo brez pritiska rad pisal Slovincem slovenska pisma, kajti, ako ne začno notarji in odvetniki, naš jezik ne zadobi prave veljave pred sodiščem, in naj bo še tako priznan po postavah in ministerskih ukazih. („Edin.“)

(*Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici*) priredi v nedeljo 12. aprila t. l. slovesnost, h kateri se vabijo vsi društveniki, njih družine, kakor tudi udje drugih slovenskih društev. I. Ob 10. uri dopoludne slovesna sv. maša v spomin tisočletnice smrti sv. Metoda, društvenega zaščitnika, v cerkvi sv. Antona, na Kornji. Društveniki se zberejo ob 3/4 10. uri v cerkvi. II. Izlet v Solkan, kjer bo društvena veselica. Pričetek ob 1/2 4. uri popoldne. Pevske zборе zvršujejo Goriški in Solkanski pevci; sviranje pa godba vojaškega c. kr. peš-polka Ludovik bavarski. Ako bo vreme 12. aprila popolnoma neugodno, odloži se izlet za naslednjo nedeljo, 19. t. m.

(*G. F. Vilhar*), ki se je sedaj v Sisek preselil, izdal je ravnokar II. zvezek svojih glasbotvorov z obilno tvarino. Knjiga se dobiva samo pri njemu in sicer, kakor sam pravi, izvanredno po nizki ceni za 1 glđ. 60 kr.

Razne reči.

— Vestni zastopnik. „Politik“ pripoveduje sledečo povestico: Leta 1880 je bil obsojen neki mož zaradi ponarejanja javnih pisem na šest let hude ječe. Pred kratkim je dospela k okrožni sodnji, ki je ponarejalca obsodila, prošnja žene obsojenca, v kateri ona Nj. Veličanstvo ponižno prosi, naj bi cesar blagovolil možu zaslužen kazni odpustiti, ker mož je jako obolil po boleznih na jetrih ter bo gotovo umrl, če dalje v ječi ostane. Okrožna sodnja se brž obrne na oskrbnništvo kaznilnice, ki naj hitro poroča, kakošno je zadržanje moža — jetnika, mar li zasluži, da bi bil cesarju za pomiloščenje priporočen ali ne. Oskrbništvo je odgovorilo, da tega jetnika ni več tam, ker je že l. 1883 umrl. Okrožna sodnja pokliče zdaj ženo na odgovor, kako si upa prošnjo cesarju predlagati, ko je mož že dve leti mrtev. Žena reč razjasni, ter pravi: Res sem prošnjo za moža vložila ter jo dala mojemu odvetniku že leta 1882, da bi jo pravilno izdelal ter sem za izdelovanje takoj poplačala vse stroške; g. odvetnik se je pa najbrž še le zdaj na to spomnil ter prošnjo predložil, dasi je mož že dolgo mrtev. In ta odvetnik je, bote prašali? Ta skrben odvetnik je dr. Knotz, sedanji državni poslanec.

Telegrami.

Rim, 6. aprila. Garibaldijeva vdova jela se je razgovarjati z vlado za nakup otoka Caprera. Kupna cena se bode porabila za preskrbitev mlajših otrok Garibaldijevih.

Pariz, 7. aprila. Uradno. Novi kabinet je sestavljen. Brisson prevzame predsedništvo in pravosodje, Freycinet zunanje zadeve.

Suakim, 6. aprila. Ogleduh, ki se je iz Erkovita povrnil, pripoveduje, da so Osmana Digma njegovi privrženci zapuščati jeli. Os-

man je sedaj z 900 možmi v Shakutebu, kjer se je med Sinkatom in Erkovitom vtrdil.

Besedne letopisnice (chronogrami) na čast ss. Cirila in Metoda.

III.

Zahvala za prejete milosti in dobrote.

9. In festiVitate sanCti MethoDii VoVete gratias plas popVLI CVnCi!

(Ob prazniku svetega Metoda dajajte hvalo gospodu vsi narodje!)

10. iVbiLantes gratias agaMVs solLVentes Vota sVa pro Vera fide CathoLica!

(Ob veseli tisočletnici dajajmo obljube svoje spolnujoči hvalo za pravo vero katoliško!)

11. TisoČletniCa apostoLa SLoVanoV naJ zDrVži Vse slnoVe sVete Matere!

V štev. 75. „Slovenca“ se 3. chronogram bolj pravilno tako-le glasi: „SreČen si VeLehraD preDragi, praznVJoČi VeseLe goDoVe apostoLstVa sVoJega“.

Zahvala.

Prečastiti gospod Martin Skubic, dekan Ribniški, je pri gospej Ani Hofbauer-jevi v Ljubljani za 90 gold. kupil lep bel mašni plajš, ter ga podaril župnijski cerkvi rojstnega kraja na Polici, kar Bog stotero poverni darožljivemu dobrotniku.

Od cerkvenega predstojništva na Polici

1. aprila 1885.

Tujci.

4. in 5. aprila.

Pri **Maliči**: Karl Bumb, trgovec, iz Augsburga. — H. Mayer, trg. pot., z Dunaja. — Dr. vitez From, odvetnik, s soprogo, iz Brna. — Avgust pl. Flaudung, zasebnik, iz Grada. — Andr. Zeehe, c. k. šolski vodja, iz Beljaka. — Josip Obergföll, c. k. profesor, iz Kočevja. — Janez Rauch, zasebnik, iz Kočevja. — Dr. Franc Schonka, c. k. uradnik; Leop. Schmied, E. pl. Raindl, dijaka; Janez Krill, Franc Feldner, trg. pot., z Dunaja. — Josip Kalb, c. k. davk. uradnik, iz Feldbacha.

Pri **Slonu**: Franc Gressel, železn. uradnik, s soprogo; Matauschek, izdelovalec glasovirov; Emil Wainer, trgovec, z Dunaja.

Pri **Avstrijskem caru**: Henrik Korn, trgovec, iz Lillea. — Janez Bogensberger, s soprogo, iz Beljaka.

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 48 gl., Rio 44, St. Domingo 56, Portorico 75, Cejlon 68—125, biserna 96, Java 57, Mokka 87—100.

Sladkor po 19.75—27.50 glđ.

Dišave: poper 90 gl., žbice 70.

Južno sadje: dateljini 23, fige iz Kalamate 16, iz Smirne 25, rozine 13, pomorance 2, limone 1.50 za vsak zaboj, rožiči 3, mandeljini 80.

Olje: laško 65—100 gl., albansko 41—48, dalmatinsko 43, angleško 31, petrolej 9.50.

Kože: juhtovina 260, podplatje 140—160, te-

letnina 357—616, jagnječi kožuhi sto komadov 70, zajčje sto komadov 24 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 112, ister-ska 110.

Bombaž: ameriški 75, indijski 54.

Ježice po 22—28 gl.

Mast: maslo 95—100, angleška 50.50, ogerska 59, špeh 51.50.

Zito: pšenica ruska 6.25—8.75, laška 9.25, koruza 6.50, rž 7.50, oves 7, fižol 10, grah 13—15, riž laški 14—21, indijski 12.50 goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Dunajska borza.

(Telegrafno poročilo.)

7. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 50 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 90 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	107 „ 40 „
Papirna renta, davka prosta	98 „ 35 „
Akcije avstr.-ogerske banke	860 „ — „
Kreditne akcije	290 „ 30 „
London	124 „ 40 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 81 „
Francoski napoleond.	9 „ 81 „
Nemške marke	60 „ 70 „

Krščanski nauk

za

prvence.

(Prvo in drugo šolsko leto.)

Sostavil

Simon Zupan,

katehet.

Z dovoljenjem visokočastitega knezoškofijstva Ljubljanskega.

Druzega natisea.

Cena: mehko vezan 12 kr., trdo vezan 16 kr.

Dobiva se v

Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Kava

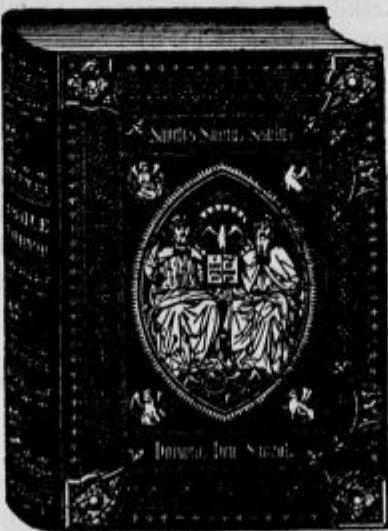
od

(8)

Lübbers & Wallisa v Hamburgu.

Kot posebnost ponudimo sedaj po jako znižani ceni v poštinih zavitkih po 4³/₄ kilo proti povzetju (franko) sledeče vrste kave:

Pravi arabski Moecca, močan	gl. 4.75
Java Menado, rujav, jako fin	4.70
Java Preelinger, rujav, močan	4.65
Goldjava, fl., po gl. 4.50 in	3.90
Plantagen Ceylon, višnjevkast, jako močan	4.50
Ceylon Perl, izdaten	4.60
Portorico, temno-višnjevkast, močan	4.50
Costarico, modro-zelenkast, prelep	4.05
Laguayra, višnjevkast, prav lep	3.95
Guatemala, zelenkast	3.75
Guatemala Perl, zelenkast, močan	4.—
Cuba, priljubljen, močan, lep	4.—
Perlmoecca, polnodišeč	3.75
Zelen Java, jednat	3.75
Campinas, prav močan, po gl. 3.80 in	3.40
Santos,	3.30
Rio, čist, okusen	3.10
Africanski Moecca, polno-jednat	2.80

„MISSALE ROMANUM“

izdaja l. 1884

s Proprijem

stane vezan:

- v črnem usnji z marmorirano, rudečo ali zlato obrezo 20—24 glđ.;
- v rudečem šagrinu z zlato obrezo 25 glđ. (ta vez odlikuje se posebno po svoji ličnosti);
- v finem rudečem šagrinu z jakookusnim zlatim vtiskom in zlato obrezo 30 glđ.;
- v finem rudečem šagrinu z zaponami in rosetami iz novega srebra 35 glđ.;
- v finem rudečem šagrinu z novosrebrno okovo 37 glđ. 50 kr.;

f) v finem rudečem šagrinu z zlatim vtiskom in barvanimi ulogami, s popolno okovo pozlačeno ali novosrebrno 45 glđ.

Še fineje vezani s klepano srebrno ali zlato okovo itd. izdelujejo se le po naročilu in se po želji pošiljajo tudi posebna naznanila cene.

Ob enem priporočamo:

Missae pro defunctis

(editio S. Rituum Congregationis, hujus formae sexta in Folio)

za Avstrijo še s posebnim pridatkom.

Vezani komadi stanejo od 3—7 gl.

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

Tisk „Katoliške“ Tiskarne v Ljubljani.